

TASAVVUFUN ANA KONULARI (13)

(...dünden devam)

Günü Hû'ya bağlayan kişi, hem görerek hem de Hz. Peygamber'den gelen haber yoluyla bilir ki ân bölünmez. Çünkü her mertebenin ve ismin günü, kendine göredir. Yani zaman izafî(göreceli)dir. *"Rabbin indinde bir gün var ki sizin saydığınız bin yıl gibidir"* (Hac: 47), *"Melekler ve ruh, O'na sizin saydığınız elli bin yıl kadar süren bir günde çıkar"*

(Meâric: 4)

âyeti zamanın izafî (göreceli) olduğunu haber vermektedir. Bütün isimleri ve sıfatları kendinde toplayan mertebenin dayandığı tek Zat, Hû'dur. Bu makamdan bu kul ve benzerleri:

"Bizim işimiz tek bir defadadır, bir göz kırpmaya ya da daha kısa bir zamanda olur" (Kamer: 50). Yüce sözünün (yani ân'ın) sırrını görüyor" (Konevî, İcâz, varak: 73b-74a).

Mesnevî Şarihi Sarı Abdullah Efendi, zaman hakkında şöyle diyor: "Kelâmcılara göre zaman itibarıdır, dışta (gerçek) bir varlığı yoktur. Keşif ve şühud erbabı yanında zaman dedikleri, zuhur ve te'ayyün mertebelerinden her birinde dört cemal (güzellik) çağına olan zatî tecellîlerin uzamasından ibaret olup her mertebede bir isimle anılır. *Vahidiyyet* mertebesinde ve *ceberut* m akamında "Vakt-i Mutlak", "Ân-i Dâim" ile isimlenir ki bu mertebede sabah ve akşam yoktur.

Peygamberimizin (selâm ona) buyurduğu gibi:

"Benim Allah ile öyle bir vaktim var ki onda bana ne bir yakın melek ne de mürsel bir peygamber yetişir"

(Keşfu'l-Hafa, s. 173) ve buyurmuştur:

"Rabbin indinde sabah ve akşam yoktur."

(Keşşâfu Istılâhâtî'l-funûni ve'l-ulûm: 1/75; Âlûsî, Rûhu'l-Meânî: 1/87, 11/100).

Zaman, *Melekût* mertebesinde *dehr* adını alır. *"Dehre sövmeyiniz, çünkü dehr Allah'tır"* (Buhârî, Tefsiru Sura: 45. Tevhid: 35; Müslim, Elfâz: 2, 3;...). Zaman,

Berzah mertebesi

nde Asr adını alır: "

Asr'a andolsun ki insan ziyandadır". Mülk ve Şehadet mertebesinde zaman adını almıştır"

(Ferid Kam, Vahdet-i Vücud, s. 157).

